

Råd	Møtedato	Utvalgsak	Arkivsak
Oslo bispedømmeråd	17.12.2012	092/12	12/436

	Nei	Ja
<i>Forslag om at saken blir behandlet for lukkede dører i medhold av §3 i regler for bispedømmerådets virksomhet</i>	X	

Saksbehandler: Torunn Laupsa

Dato for administrasjonens sluttbehandling av saken: 12.12.2012

Organisering av kirken i Domprostiet - søknad om forsøksordning Domkirken

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
11.12.2012	Veiledning ved søknad om forsøk...pdf	40592

Saksutredning:

I sak 062/12 punkt 1b gjorde bispedømmerådet slikt vedtak:

Domkirken som katedral og nasjonal kirke med eventuell status som kategorialmenighet, utredes og avklares i kontakt med Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet (FAD). Det tas sikte på ny behandling i bispedømmerådets møte 17. desember 2012 etter høring med de berørte.

Dette må ses i sammenheng med vedtakets punkt 1c:

På bakgrunn av nye momenter bes administrasjonen om å arbeide med et helhetlig for St. Hanshaugen og Sentrum der soknegrensene om bruk av kirkene utredes og vurderes. Det tas sikte på ny behandling i bispedømmerådets møte 17. desember 2012 etter høring med de berørte.

Bakgrunn

I saksdokumentene til saken om «Organisering av kirken i Domprostiet og Østre Aker prosti», jf. sak 062/12, var Domkirkens status og funksjon som katedral og nasjonal kirke ikke reflektert. På denne bakgrunn gjorde bispedømmerådet sitt vedtak, gjengitt ovenfor.

Oslo Domkirke menighetsråd behandlet på møter ultimo 2010 og primo 2011 ulike styringsmodeller ut fra Domkirkens spesielle situasjon både som soknekirke i en geografisk menighet og med regionale og nasjonale funksjoner. Det ble konkludert med at det var aktuelt å søke om forsøk etter KL § 5 fjerde ledd for å få et styringsorgan som i større grad kunne avspeile Domkirkens funksjoner enn hva et menighetsråd gjør som etter KLs § 9 ivaretar

oppgaver på vegne av soknet. Ulike modeller ble drøftet og vurdert, men saken ble av ulike årsaker ikke sluttført.

Det nye ved eventuell sammenslåing av sokn i Sentrum/på St. Hanshaugen er at Domkirken som soknekirke for Oslo Domkirke sokn vil opphøre. Domkirken vil bli én av flere kirker i det nye soknet. Det vil velges et nytt menighetsråd for det nye soknet etter de retningslinjer bispedømmerådet har vedtatt. Dette menighetsrådet har sine oppgaver i henhold til Kirkeloven § 9 som er gitt innenfor rammen av den geografiske menighet. Utfordringen er å etablere et tjenlig og relevant styringsorgan for Domkirkens katedral- og nasjonale funksjoner og oppgaver.

Oppfølging av bispedømmerådets vedtak

1. Møte med Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet (FAD)

Møte med FAD fant sted først 22. oktober 2012. Fra FAD møtte avdelingsdirektørene Thom Rafoss og Torbjørn Backer Hjorthaug og konst. avd.dir. Ellen Ur. Domprost Olav Dag Hauge, kirkeverge Robert Wright, kirkeforvalter Arild Yri og seniorrådgiver Torunn Laupsa møtte fra bispedømmet.

FAD avviste muligheten for status som katedralmenighet med spørsmål om hvem Domkirken skulle være menighet for. Jf. døvekirken.

Følgende problemstilling var utgangspunkt for drøftingen: Ved sammenslåing av sokn og endring av soknegrensene i Sentrum/på St. Hanshaugen vil det nye menighetsrådet bestå av medlemmer fra de opprinnelige menighetsrådene og det bli flere kirker i samme sokn. For Domkirkens katedral- og nasjonale funksjoner vil det ikke være en hensiktsmessig ordning at styringen er lagt til det geografiske menighetsrådet og det vil derfor være aktuelt å etablere et særskilt styringsorgan. FAD responderte med at dette er fullt mulig og henviste til KLs § 20 siste ledd: *Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser om bruk av kirkene*. Før Stortingets vedtak om skille mellom stat og kirke lå denne myndigheten hos kongen.

2. Møte med Kirkerådet

På bakgrunn av responsen fra FAD ble det tatt kontakt med Kirkerådets direktør om saken. Problemstillingene ble kort referert med et hovedanliggende om saken i en eller annen form kunne komme opp på Kirkemøtet 2013. Direktørens vurdering var at KR ikke var i stand til å fremme saken på kommende kirkemøte. Det ble bestemt å avholde et møte mellom KR og OBDR. Dette møtet fant sted 26. november d.å. Fra KR møtte direktør Jens-Petter Johnsen, ass. direktør Gerd Karin Røsæg og avd. direktør Ole Inge Bekkelund. Domprost Olav Dag Hauge, stiftsdirektør Elise Sandnes, kirkeverge Robert Wright og kirkeforvalter Arild Yri møtte fra OBDR.

Også KR anså det som uaktuelt at Domkirken kunne få status som katedralmenighet. Ulike problemstillinger ble drøftet med tanke på eventuell søknad til departementet om godkjenning av forsøk vedrørende etablering av et styringsorgan for Domkirkens som katedral og nasjonal kirke. KR er en del av prosessen ved søknader om forsøk, ved at rådet vil måtte komme med en uttalelse til søknaden. Kontakten med KR er derfor viktig – ikke minst med tanke på at et forsøk vil kunne gi gode momenter når KM skal behandle en sak om «bestemmelser om bruk av kirkene».

3. Ny kontakt med FAD

For OBDR handler det om at en avklaring ikke drøyer for lenge av hensyn til organisering og bruk av kirkene i Sentrum og på St. Hanshaugen. Da det ble klart at det ikke var mulig å få

frem en sak til kommende kirkemøte, ble det tatt en ny kontakt med avd. dir. Torbjørn Backer Hjorthaug der muligheten for å søke departementet om godkjenning av «...forsøk som avviker fra denne lovs bestemmelser om organisering av soknets organer, oppgavefordeling mellom disse og deres sammensetning.....», jf. KL § 5 fjerde ledd, ble drøftet.

Responsen fra departementet var at dette var en relevant hjemmel knyttet til de problemstillingene vi hadde presentert i møtet 22. oktober. Fra departementets side ble det understreket at de ikke hadde erfaring med forsøk av denne art, men ville forholde seg til en slik søknad etter behandling i OBDR. Til nå hadde det vært søknader om «felles menighetsråd for flere sokn innenfor samme kommune» og «forsøk med fellelrådssamarbeid» som var behandlet. Knyttet til disse nevnte forsøk har departementet utarbeidet en «Veiledning ved søknader om forsøk etter kirkeloven §5 fjerde ledd». Jf. vedlegg.

Søknad om forsøk

En søknad vil måtte inneholde en beskrivelse av hva forsøket går ut på og begrunnelse for dette. Det vil være aktuelt å angi en tidsbegrensing. Forsøket må være forankret i Kirkerådet ved at rådet kommer med en uttalelse til søknaden. Det vil også måtte foreligge uttalelser fra Oslo Domkirke menighetsråd, Kirkelig fellesråd i Oslo og muligens også fra preses med vekt på Domkirkens nasjonale karakter.

En søknad vil også måtte inneholde en dokumentasjon av Domkirkens nasjonale karakter. Oslo domkirke er ved siden av Nidarosdomen, den kirke i landet med størst innslag av nasjonale oppgaver og arrangementer av nasjonal karakter. Fra 2002 har tilskudd til virksomheten i Oslo domkirke stått som egen post i statsbudsjettet. Fram til 2011 ble det bevilget kr 1 000 000 pr. år med følgende tekst i budsjettproposisjonene: «Statstilskuddet har bakgrunn i ...at Oslo domkirke har riksdekkende oppgaver. Målsettingen med tilskuddet er å styrke den kirkelige og musikalske aktiviteten...». Ved Stortingets behandling av budsjettet for 2012 ble bevilgningen til Oslo domkirke fordoblet til kr 2 000 000. I statsbudsjettet for 2013 er dette beløp foreslått videreført. Oslo domkirke er Oslo biskops kirke med en rekke gudstjenester ved spesielle markeringer, mange av landsomfattende karakter. Kongehus og Storting har gudstjenester og markeringer lagt til domkirken. Det vil være nødvendig å finne frem til en styring i tråd med kirkens bruk og funksjon.

Styringsorgan

Et viktig spørsmål er hvordan et nytt styringsorgan skal sammensettes og «velges»/oppnevnes. Dette vil være et organ for Domkirkens katedral- og nasjonale funksjoner og oppgaver samt by- og bispedømmeoppgaver. Organet må ivareta menighetsrådets oppgaver når det gjelder bruken av kirken. Hvis dette legges til to ulike råd, vil det kunne oppstå uenighet og manglende samordnings- og helhetstenkning. De tilsatte vil tjenestegjøre i det nye soknet med forordnede gudstjenester, kirkelige handlinger, menighetsbyggende arbeid mv. innenfor sokneprestens og menighetsrådets ansvarsområder.

En kan tenke seg et domkirkeråd/katedralråd sammensatt og oppnevnt slik:

- 1 representant med personlig vararepresentant oppnevnt av Oslo biskop
- 2 el 3 representanter med personlige vararepresentanter oppnevnt av Oslo bispedømmeråd
- 1 el 2 representant(er) med personlig(e) vararepresentant(er) oppnevnt av Kirkelig fellesråd i Oslo
- 1 el 2 representant(er) med personlig(e) vararepresentant(er) oppnevnt av menighetsrådet
- Representant fra Kirkerådet vurderes i samråd med KR

- Bispedømmerrådet oppnevner leder
- Domprost/katedralprest/kirkeforvalters status i forhold til rådet vurderes og avklares

Konklusjon:

Stiftsdirektøren er av den oppfatning at Oslo domkirkes status som katedral og nasjonal kirke med et egnet styringsorgan er nødvendig å få avklart før en tar stilling til sammenslåing av sokn og bruk av kirkene i Sentrum/på St. Hanshaugen. Det vil derfor bli for lenge å vente til en eventuell kirkemøtebehandling om «bestemmelser om bruk av kirkene» som vil komme tidligst i 2014.

§ 5 fjerde ledd i KL synes å åpne for muligheter til å ivareta behovet for å etablere et egnet og eget styringsorgan for Oslo domkirkes funksjoner og oppgaver. Formuleringen i nevnte paragraf «*For å fremme hensiktsmessige organisasjonsformer og en hensiktsmessig oppgavefordeling i og mellom soknene, kan departementet godkjenne forsøk som avviker fra denne lovs bestemmelser om organisering av soknets organer, oppgavefordelingen mellom disse og deres sammensetning*» synes å være helt i tråd med behovet og begrunnelsen for et eget styringsorgan som ivaretar Oslo domkirkes status som katedral og nasjonal kirke.

Stiftsdirektørens forslag til vedtak:

Oslo bispedømmerråd beslutter at det i henhold til Kirkelovens § 5 fjerde ledd søkes om forsøk knyttet til etablering av et eget styringsorgan for Oslo domkirke som katedral og nasjonal kirke.

Momenter kommet frem under rådets behandling av saken tas med ved utforming av søknaden.